

Bo Kjems  
stud.scient.pol.

#### SUPERFORURENING

Gordon Rattray Taylor: Dommedag. 304 s. ill. kr. 48,00 -  
Lademann.

Amerikanerne er ikke "tjenlige til menneskeføde". Deres indhold af DDT er det dobbelte af den mængde, levnedsmiddel-lovgivningen i deres land tolererer som maksimum i fødevarer. At det ellers kan blive nødvendigt med utraditionelle ernæringsmidler er klart nok. Æg og fisk er sundhedsfarligt grundet kviksølvindhold; man har længe vidst, at "det tredje krydderi" eller monoatriumglutaminat er aldeles uegnet til menneskeføde. Grøn salat, kartofler, gulerødder og vand(!) indeholder det giftige metal bly i langt større mængder end de fastsatte (og meget letsindige) normer. Mælk indeholder jod-131, der forårsager kræft i skjoldbruskkirtlen, samt strontium-90, som den Hiroshimas indbyggere opsamlede i deres knogler i sin tid. Spædbarnet får forureningen ind med modermælken - bogstabeligt talt. Svenske spædbørn, der ammes, indtager daglig 70% over det tilladte DDT-maksimum.

Globale ingeniørarbejder får katastrofale virkninger. Meget tyder på, at dæmningsbyggeri er årsag til jordskælv. Enorme vandopdæmninger ændrer trykket på undergrundens forskellige lag og fremkalder bevægelser, der udvikler sig til rystelser. Når de supersoniske fly kommer i luften, vil de danne kondensstriber så brede, at himlen vil være konstant overskyet. De samme fly vil bruge så meget ilt, at en uoprettelig uligevægt i iltbalancen er uundgåelig. Hvis ikke olieforureningen har ødelagt de iltproducerende diatomeer i verdenshavene forinden.

Nitrater bruges i store mængder som kunstgødning. Noget skylles af markene og ud i vandløb og søer, hvor algerne tager det til sig. Når alle disse alger dør, bruges store mængder ilt, som tages fra fisk, bakterier og andre livsformer.

Vandet bliver abiotisk, d.v.s. blottet for liv. Vandet kan rense et naturligt indhold af nitrater; men når der ikke er ilt tilbage, mister vandet sin evne til selvrensning. Forureningen er blevet til superforurening.

Industriens anvendelse af asbest betyder direkte livsfare for mennesker, idet der er påvist sammenhæng mellem dette metal og mesothelioma, lungehindkræft. Arbejdere i asbestindustrien er ikke de eneste udsatte. Vi importerer mere end 4 kg asbest pr. indbygger om året, og det anvendes til strygejern, varmerør, lydtætte vægge, filtre ved fremstilling af øl, medicinalvarer og læskedrikke, transportbånd og gulvbelægning. Mest eventyrlig er dog anvendelsen af asbest til bremsebelægninger. Hver eneste bil er en stor transportabel spraydåse, der puster det fintfordelte og ikke-nedbrydelige asbeststøv ind i lungerne på os.

- Og således kunne vi blive ved indtil bevidstløshed. Taylor ophober eksempler på den voksende galskab. Han er god for det han vil - men vil han nok? Eller for at spørge på en anden måde: hvad er meningen med en anmeldelse af hans bog i et nummer af *Politica*, der har imperialismen som emne? Taylor kan - eller vil - ikke give nogen forklaring på, hvorfor vi sviner så meget, og det er vel heller ikke inden for naturvidenskaberne vi skal hente en mening i galskaben. Hvilke mekanismer er det, som tvinger os til at forurene maden, anvende sundhedsfarlige metaller, bygge dæmninger og kanaler, producere overlydsfly, hælde spildolie i verdenshavene etc. etc.? Hvorfor skal der være tetraætylbly i benzinen og asbest i bremsebelægningen? Hvorfor skal Indokinas vegetation afløves? Hvorfor skal visse nationer opbygge et underjordisk beredskab af bakteriologiske og kemiske våben? Hvilken interesse har i-landene i at desinficere u-landene? Hvorfor skal der bygges atomkraftværker for enhver pris?

Læs om forureningen i naturvidenskabernes værker, og læs om forklaringen i samfundsvidenskabernes. Måske er omtalen af Taylors bog ikke så malplaceret i et tidsskrift om imperialismen.